

• МИСТЕЦТВО І ЧАС

Музей українського гончарства в умовах воєнного стану

Світлана ПРУГІО
Завідувачка інформаційної служби
Національного музею українського
гончарства

НИНИ Україна потерпає від ворожого вторгнення російської неодоїмперії. Війна... Ця злісна, всепожираюча й руйнівна сила принесла безліч страждань і душевної порожнечі. Життя в умовах війни стало новою реальністю для українців. Ми й досі перебуваємо в стані стресу. Навіть ті, хто знаходиться в безпечних місцях, відчувають тривогу за близьких, друзів, країну загалом. Але українці – це сильна духом нація, яка вміє самовіддано захищати, наполегливо працювати й завзято будувати, незважаючи на жодні обставини.

ПРОДОВЖУВАТИ діяльність в умовах воєнного стану – це ще один із виявів протистояння випробуванням. Якщо ж призупинити її, то нібито ставиш власне життя на паузу. Не знаючи насправді, чи це – пауза, чи такі «стоп». Відмовитися від того, чим жив і про що мріяв останні кілька років, це – визнати свою слабкість перед ворогом, який прагне відібрати все.

Та здаватися не маємо жодного права. Ми зобов'язані міцно триматися й наближати Перемогу всіма можливими шляхами навіть під звуки сирен! Це першочергове завдання Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному. Віримо в Україну і надалі працюємо на її розбудову.

З початку повномасштабного вторгнення рашистів команда Національного музею гончарства постійно й завзято працює: упорядковує нові території, активно бере участь у грантах, створює нові арт-проекти, наполегливо шукає спонсорів і добуває розпочаті ще за мирного часу об'єкти. Адже ми добре розуміємо, що сьогодні саме Полтавщина є одним із провідних регіонів у розбудові України в культурному аспекті. Й культурне майбутнє нашої країни після Перемоги повністю залежить від нашого сьогодні.

Відмовившись від гучних святку-

Фото надані автором.

художниці-керамістки українського походження Наталі Кормелюк (Рок-віль, США). Створена з метою підтримки художників-керамістів через організацію умов для виготовлення авторських творів, влаштування персональної виставки та формування персональних колекцій мистців у збірці Національного музею гончарства. КерамоРезиденція є чудовою нагодою творчо попрацювати тим мистцям, хто не має для цього можливостей (власної майстерні, матеріалів тощо), адже для реалізації творчих ідей художникам-керамістам надаються всі необхідні матеріали, горно, мурельні печі.

За одинадцять років розбудови КерамоРезиденції Національний музей гончарства збагатився унікальними арт-проектами, а її учасниками стали п'ятнадцять неймовірно талановитих мистців.

вань, спеціально до Міжнародного дня музеїв та з нагоди 150-річчя від дня народження Василя Григоровича Кричевського Національний музей-заповідник українського гончарства для представників засобів масової інформації влаштував мандрівку оновленими об'єктами – ВЕСНЯНУ ФЕЕРІЮ ГОНЧАРСТВА «Інноваційний розвиток в умовах воєнного стану: пріоритети національної ідентичності та етнічної самобутності».

Програма заходу була насиченою і різноплановою. Розпочався музейний день із прес-конференції. На запрошення відгукнулися традиційні інформаційні партнери мистецьких форумів Національного музею гончарства – регіональні та всеукраїнські ЗМІ. Сама ж прес-конференція проходила за участю Максима Калініна – заступника начальника Полтавської обласної військової адміністрації – й Олеся Пошивайла – генерального директора Національного музею-заповідника українського гончарства, доктора історичних наук, професора.

Потім відбулася презентація об'єктів Національного музею-заповідника українського гончарства, які вдалося оновити (добудувати) в умовах воєнного стану:

Президентський апартамент «Опішний двір». (Відремонтовано та впорядковано за фінансової підтрим-

ки малого та середнього бізнесу (Україна). Інновація в діяльності Національного музею-заповідника українського гончарства. Основне призначення – короткотривале розміщення чи кількденний відпочинок відвідувачів національного закладу культури.

КерамоРезиденція-1 для українських та зарубіжних художників-керамістів. (Завершено за фінансової підтримки відомої американської

Музейна кав'ярня «МузеКафе «ГОРНятко». Місце, де можна перепочити та насолодитися смачним чаєм або ароматною кавою.

Творчі мистецькі проекти українських мистців 2022 року як рефлексія на незламність українців у боротьбі з рашизмом за власну державність. (Реалізовано на базі Національного музею гончарства):

– «ЗМІЄБОРЕЦЬ» – завідувача Му-

зею мистецької родини Кричевських, художника декоративно-ужиткового мистецтва Антона Плохого (Опішне). (Виконано за грантові кошти Українського культурного фонду);

– «ШЛЯХ, ЯКИЙ ПОТРІБНО ПРОЙТИ» – заступниці директорки з навчально-виробничої роботи Опішнянського державного художнього ліцею імені Василя Кричевського, заслуженої працівниці культури України, художниці-керамістки Наталі Матвійчук (Опішне);

– «РОЗЛУЧЕННЯ З ТІЛОМ. ПТАХ ПЕРЕМОГИ. ТРИУМФАЛЬНА ВАЗА» – монументальний скульптурний триптих заслуженого майстра народної творчості України, засновника третього національного стилю в Україні, художника-монументаліста Сергія Радька (Межиріч, Черкащина).

Монументальні скульптурні твори в парку «ГІГАНТОМАНІЯ» (Створено провідними українськими художниками-керамістами 2022 року в рамках Міжнародної грантової премії Говорунів (США – Україна):

– «ДАВИД» – заслуженого майстра народної творчості України, засновника третього національного стилю в Україні, художника-монументаліста Сергія Радька (Межиріч, Черкащина);

– «ПРОТИСТОЯННЯ. РУЙНУВАННЯ ЧОРНОЇ ІМПЕРІЇ» – старшої викладачки Інституту культури і мистецтв Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, художниці-керамістки Інни Гуржій (Полтава).

Інтерактивна мультимедійна експозиція мансардного поверху Музею мистецької родини Кричевських «МАНСАРДА В ЖИТТІ ВАСИЛЯ КРИЧЕВСЬКОГО: ВІД НАРОДНОЇ ОРНАМЕНТИКИ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО СТИЛЮ (ВК-2)». (Створено впродовж кінця 2022-го – початку 2023 року у співпраці Національного музею гончарства та Стабілізаційного фонду культури і освіти Goethe-Institut в Україні (Німеччина) в рамках грантового проекту «Створення нового експозиційного простору в Музеї мистецької родини Кричевських Національного музею-заповідника українського гончарства та облаштування постійної експозиції»).

Виставка творчих робіт учня Василя Кричевського – народного художника України Олександра Саєнка (1899–1985) та спадкоємців мистецької династії Саєнків (Ніна Саєнко, Леся Майданець-Саєнко). (З приватної колекції доньки мистця Ніни Саєнко – мистецтвознавиці, музеєзнавиці, заслуженої діячки мистецтв України, президентки Міжнародного благодійного «Фонду Олександра Саєнка» (Київ)).

Хата гончаря початку ХХ століття та експозиція унікального писаного глиняного посуду малих осередків гончарства Опішнянського гончарного району (Відновлено за програмою другої черги розбудови Музею малобудищанського гончарства (Етносело «Гончарія»).

Відтепер ці оновлені об'єкти можуть відвідати гості Національного музею гончарства.

